

Kennisdocument

Vergelijking Blik op Werk en Inspectie van het Onderwijs

Voor de Wet inburgering 2013 houdt Blik op Werk toezicht op de uitvoering van het onderwijs. In de nieuwe Wet inburgering 2021 zijn twee toezichthouders die toezicht houden op de onderwijskwaliteit: de Inspectie van het Onderwijs voor de Onderwijsroute en Blik op Werk voor de B1-route en de Z-route.

Aanbieders van inburgeringstrajecten kunnen te maken hebben met beide toezichthouders. Soms zelfs met beide toezichthouders voor één groep, bijvoorbeeld als deelnemers van de Onderwijsroute en de B1-route samen NT2-lessen volgen.

Voor deze aanbieders is dit document: een vergelijking tussen beide werkwijzen.

Inhoud

1. Blik op Werk
2. Inspectie van het Onderwijs
3. Overeenkomsten en verschillen
4. Bijlage: Overeenkomsten en verschillen op hoofdlijnen (in schema)

1. Blik op Werk

Blik op Werk (BOW) (blikopwerk.nl/ of blikopinburgering.nl/) heeft een kwaliteitskeurmerk voor dienstverleners op het gebied van inburgering en arbeidsdeelname: het BOW Keurmerk. BOW voert voor dit keurmerk de inspectie Toezicht in de Klas uit.

Het BOW Keurmerk

Voor het BOW Keurmerk zijn een aantal normen beschreven. Als een organisatie aan alle normen voldoet, kan BOW besluiten het keurmerk toe te kennen. De normen gaan over de organisatie, resultaten en tevredenheid. In 2016 is een vierde norm voor inburgering toegevoegd: over de inhoudelijke kwaliteit van het aanbod.

Toezicht in de Klas

Met [Toezicht in de Klas](#) houdt BOW toezicht op deze vierde norm. BOW doet dit met de BOWKIT: een online instrument waarmee op 28 criteria een beoordeling wordt gegeven.

Het toezicht bestaat uit twee onderdelen:

- een zelfbeoordeling (het invullen van de BOWKIT door de taalaanbieder zelf)
- en een inspectiebezoek

Werkwijze

BOW bepaalt welke taalaanbieders in welke periode bezocht moeten worden. De inspecties worden per aanbieder eens in de vier jaar uitgevoerd. Inspecteurs van ITTA UVA voeren deze inspectiebezoeken namens BOW uit.

De inspecteurs van ITTA zijn experts op het gebied van NT2, met een academische opleiding met een relevante taalkundige achtergrond, een onderwijsbevoegdheid en een opleiding tot docent NT2. De inspecteurs zijn opgeleid door een erkende NT2-opleider in samenwerking met het ITTA.

Procedure

De procedure van het toezicht is als volgt:

- A. Expertanalyse: De inspecteur vraagt het lesrooster, de zelfbeoordeling en eventuele andere documenten op.
- B. Startgesprek met het bestuur: De inspecteur voert een gesprek met de (kwaliteits-) manager en het bestuur.
- C. Onderzoeksplan: De inspecteur stelt een onderzoeksplan op. Observaties worden een dag tevoren aangekondigd. De school kan deze niet verzetten. Het aantal lesobservaties is afhankelijk van de grootte van de organisatie.
- D. Onderzoek bij het bestuur: Het onderzoek bij het bestuur is gericht op de invoering van kwaliteit. De zelfanalyse is daarbij uitgangspunt.
- E. Onderzoek op schoolniveau: De inspecteur observeert een of meer lessen op basis van het lesrooster. De lessen worden willekeurig gekozen en een dag tevoren aangekondigd. De inspecteur spreekt in de pauze met een aantal cursisten en na afloop van de les met de docent.

De inspecteur beoordeelt alle onderdelen. De inspecteur voert de oordelen in in de BOWKIT. De BOWKIT geeft dan automatisch aan of het aanbod van voldoende kwaliteit is. De inspecteur bekijkt ook of de resultaten overeenkomen met de zelfbeoordeling. En hij beoordeelt of eventuele verbeterplannen goed zijn georganiseerd.

- F. Rapport en eindgesprek: De inspecteur levert een rapport op. Hierin staan een onderbouwde analyse van de kwaliteit van het aanbod en mogelijke verbeterpunten. Op de rapportage staat als eindconclusie goed, voldoende of onvoldoende.
- G. Feedbackgesprek: Er is een korte terugkoppeling over het rapport. Als een taalaanbieder een uitgebreide inhoudelijke toelichting wil op de rapportage, kan hij deze inkopen bij het ITTA.
- H. Vervolg: Als op het onderdeel Didactiek en/of Cursistbegeleiding onvoldoende wordt gescoord, moet de taalaanbieder een verbeterplan indienen. Daarna volgt een herinspectie door twee inspecteurs. Als de aanbieder bij de herinspectie onvoldoende presteert, kan BOW het Keurmerk intrekken.

2. Inspectie van het Onderwijs

De Inspectie van het Onderwijs (hierna: IvO) houdt toezicht op de uitvoering van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB). De Onderwijsroute valt onder overige educatie van de WEB, en daarmee onder toezicht van de IvO. De werkwijze en het waarderingskader staan in het [Onderzoekskader mbo, hoofdstuk 9.4](#).

Diploma-erkenning

Voor het uitvoeren van de Onderwijsroute heeft een aanbieder diploma-erkenning nodig. Voor elk van de zeven taalschakeltrajecten is apart het recht op diploma-erkenning nodig. De aanbieder vraagt dit aan bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). De IvO onderzoekt of de aanbieder voldoet aan de voorwaarden voor diploma-erkenning.

Waarderingskader

Het waarderingskader heeft standaarden op het niveau van het bestuur of directie en standaarden voor de beoordeling van de opleiding. Deze standaarden gaan over:

- Onderwijsproces (aanbod, begeleiding en pedagogisch-didactisch handelen)
- Schoolklimaat (voor overige educatie: veiligheid)
- Borging en afsluiting (borging diplomering)

- Kwaliteitszorg (visie, uitvoering en evaluatie)

Inspectie: het vierjaarlijks onderzoek

De IvhO onderzoekt besturen eens in de vier jaar. Dit onderzoek heet: Het vierjaarlijks onderzoek bij bestuur en opleidingen (hierna: vierjaarlijks onderzoek). De IvhO kijkt ook op opleidingsniveau naar opleidingen; zo controleren ze of het bestuur effectief bestuurt en of het (be)stuurt op basis van een actueel beeld van de kwaliteit. Ook tussentijds onderzoek is mogelijk, bijvoorbeeld als er risico's zijn of als een opleiding de waardering Goed aanvraagt. Tussentijdse onderzoeken worden zowel aangekondigd als onaangekondigd uitgevoerd.

Procedure

De procedure van het vierjaarlijks onderzoek is als volgt:

- A. **Expertanalyse:** Het vierjaarlijks onderzoek start met een analyse van de informatie die de IvhO beschikbaar heeft over het bestuur en de opleidingen. Het bestuur hoeft hiervoor geen nieuwe informatie aan te leveren. Als het nodig is, vraagt de IvhO extra documenten op voor de voorbereiding van het startgesprek.
- B. **Startgesprek met het bestuur:** De IvhO vraagt het bestuur om de prestaties en ontwikkelingen van de opleidingen te presenteren. De IvhO legt het beeld van het bestuur naast de eigen analyse. De eigen analyse is gebaseerd op de jaarlijkse monitoring en geeft een voorlopig beeld van de kwaliteitszorg en de onderwijskwaliteit.
- C. **Onderzoeksplan:** Met de informatie uit de expertanalyse en het startgesprek maakt de IvhO een onderzoeksplan. Daarin staat wat de IvhO in de verschillende onderzoeksfases gaat doen, op bestuursniveau en op opleidingsniveau. Het plan beschrijft welke controles (verificatie-activiteiten) ze gaan uitvoeren. En of ze kwaliteitsonderzoek naar risico's of een onderzoek naar de waardering Goed gaan doen. Ze stemmen de planning af met het bestuur.
- D. **Uitvoeren onderzoeksactiviteiten:** Het onderzoek bestaat uit controles op bestuurs- en opleidingsniveau. Daarbij zijn soms ook andere belanghebbenden betrokken, zoals het interne toezicht.
- E. **Rapportage en eindgesprek:** In het (concept)rapport beschrijft de IvhO de bevindingen en oordelen. Er is een oordeel op bestuursniveau en daarmee een uitspraak over de kwaliteit van het bestuur. De IvhO onderbouwt de oordelen en waarderingen. Op welk gebied is de waardering Goed van toepassing? Waar kan het beter? En op welke onderdelen móét het beter?
In het eindgesprek informeert de IvhO het bestuur over de conclusies van het onderzoek. Ze maken zo nodig afspraken over herstel en verbetering en bespreken de verbeterplannen van het bestuur. Ook vraagt de IvhO feedback op hoe het onderzoek is verlopen.
- F. **Afronding en vervolgtoezicht:** Na het eindgesprek stuurt de IvhO het definitieve rapport naar het bestuur. Het rapport wordt ook openbaar geplaatst op de [website](#). Soms is vervolgtoezicht nodig.

3. Overeenkomsten en verschillen

Zowel Blik op Werk als de Inspectie van het Onderwijs voeren de inspectie één keer per vier jaar uit.

Procedures

De procedures zijn vergelijkbaar. Zowel BOW als de IvhO beginnen met een expertanalyse. Vervolgens voeren ze een startgesprek en stellen ze een onderzoeksplan op. Daarna doen ze onderzoek op bestuursniveau en op schoolniveau of opleidingsniveau. Dan volgt een rapport en eindgesprek. De laatste fase gaat over vervolg van het toezicht.

Normen en standaarden

BOW kijkt naar de *normen* Organisatie, Resultaten, Tevredenheid en Inhoudelijke kwaliteit van het aanbod. De IvhO kijkt naar de *standaarden* Onderwijsproces, Schoolklimaat, Borging en afsluiting en Kwaliteitszorg. Voor een deel vallen daar dezelfde indicatoren onder.

Voor een uitgebreide vergelijking van de normen en standaarden en bijbehorende indicatoren: zie Bijlage - Overeenkomsten en verschillen op hoofdlijnen (in schema).

Verschillen

De inspecteur van BOW geeft met de BOWKIT een gedetailleerd beeld van de kwaliteit van het onderwijs. De inspecteur van de IvhO kijkt naar de de kwaliteit van de opleidingen zelf en daarnaast naar de kwaliteit van de sturing en het effect daarvan op de kwaliteit van het onderwijs.

Indicatoren

De indicatoren bij de normen van BOW en de standaarden van de IvhO hebben hetzelfde doel: beoordelen van de kwaliteit. BOW heeft sommige indicatoren uitvoeriger beschreven en werkt daarbij met checklisten. De beoordeling van de IvhO is meer holistisch: leert de deelnemer wat hij moet leren?

Docenten

Voor BOW moet in de Wet inburgering ten minste 80% van de lessen worden verzorgd door bevoegde NT2-docenten. Onder deze lessen vallen in ieder geval de NT2- en KNM-lessen. Om aangemerkt te worden als bevoegd NT2-docent, moeten docenten staan ingeschreven in het beroepsregister van de Beroepsvereniging van docenten NT2 (BVNT2) of het Kwaliteitsregister NT2-docent van BOW.

Voor overige educatie worden geen specifieke eisen aan de docenten gesteld. De WEB noemt een getuigschrift of geschiktheidsverklaring. De precieze voorwaarden daarbij staan in de Wet educatie en beroeps onderwijs [Artikel 4.2.1. Vereisten benoeming of tewerkstelling docenten](#).

Kosten

Het toezicht vanuit BOW moet betaald worden. Daarvoor geldt een dagtarief van ongeveer € 1250,-. De controle duurt 1 tot 4 dagen.

Het vierjaarlijks onderzoek door de IvhO wordt gefinancierd door het Rijk.

BOW Keurmerk en diploma-erkenning IvhO

Aanbieders die de B1-route en Z-route willen aanbieden, moeten voldoen aan het BOW Keurmerk. Een aanbieder doet daarvoor een [aanvraag](#) bij BOW. Na controle van de aanvraag krijgt de aanbieder een tijdelijke aspirantstatus van maximaal een jaar. Deze status geldt tot alle fases van het aspiranttraject zijn doorlopen.

Aanbieders die de Onderwijsroute willen aanbieden moeten een diploma-erkenning hebben voor het Taalschakeltraject dat zij aanbieden. De IvhO controleert of de aanbieder voldoet aan de voorwaarden. Hierbij is geen aspirantstatus mogelijk.

Handhaving

Als een aanbieder niet voldoet aan de normen van BOW, kan BOW een waarschuwing geven of het (Aspirant-)Keurmerk schorsen of intrekken. Bij schorsing is een verbeterplan nodig. Zie [Handleiding BOW Keurmerk p 60](#).

Als de IvhO tekortkomingen signaleert, is vervolgtoezicht nodig. De IvhO maakt afspraken met het bestuur over het herstellen van de tekortkomingen. Bij kleinere tekortkomingen kan het bestuur zelf aan de slag met het herstel, bij grotere tekortkomingen kan de IvhO een toezichtsplan opstellen of zelf een herstelonderzoek uitvoeren. Als herstel uitblijft, kan de IvhO sancties inzetten.

Conclusie

De toetsing door Blik op Werk en de Inspectie van het Onderwijs is op hoofdlijnen gelijk, als het gaat om de kwaliteit van het onderwijs.

Toezicht door beide toezichthouders

Het kan voorkomen dat bij een aanbieder en zelfs binnen een lesgroep beide vormen van toezicht van toepassing zijn. De beoordelingen zijn vergelijkbaar, maar we weten nog niet hoe dat in de praktijk zal uitpakken.

BOW en de IvhO stemmen af dat er – indien mogelijk – minimaal drie maanden tussen beide beoordelingen zullen zitten. Zij mogen de informatie niet uitwisselen, wel hebben zij zicht op de gegevens die openbaar zijn: bij BOW zijn dat alle beoordelingen die voldoende scores, bij de IvhO worden alle beoordelingen na drie maanden openbaar. Een aanbieder kan zelf wel informatie delen met de andere toezichthouder.

4. Bijlage

Overeenkomsten en verschillen op hoofdlijnen (in schema)

Blik op Werk Toezicht in de Klas / BOWKIT	Inspectie van het Onderwijs Standaarden Opleidingsniveau 2021 en waarderingskader Overige educatie
A1a. Lesdoel in relatie tot leertraject A1b. Materiaalgebruik A1c. Praktijkgericht leren in de les A1d. Praktijkgericht leren buiten de les	OP1. Aanbod Het aanbod bereidt de studenten voor op vervolgonderwijs en de samenleving.
B2a. Begeleiders B2b. Voortgangbewaking	OP2. Ontwikkeling en begeleiding De opleiding zorgt voor een passende intake en plaatsing. De opleiding houdt de ontwikkeling en voortgang van de studenten in de gaten en biedt waar nodig passende begeleiding en extra ondersteuning.
A1a. Lesdoel in relatie tot leertraject A1b. Materiaalgebruik A1c. Praktijkgericht leren in de les A1d. Praktijkgericht leren buiten de les A2a. Activering cursisten A3a. Structuur A3b. Time management A3c. Instructie A3d. Werkvormen A3e. Maatwerk en differentiatie A3f. Sturing A3g. Feedback A4a. Lezen A4b. Luisteren A4c. Spreken A4d. Schrijven A4e. Woordenschat A4f. Uitspraak A4g. Grammatica en vorm	OP3. Pedagogisch-didactisch handelen Het pedagogisch-didactisch handelen van het docententeam stelt studenten in staat tot leren en ontwikkeling.
	VS1. Veiligheid De opleiding zorgt voor een veilige omgeving voor studenten.
N.v.t. Examens worden afgenomen door DUO.	BA1. Borging diplomering De examencommissie borgt deugdelijke diplomering.
N.v.t. Examens worden afgenomen door DUO.	BA2. Afsluiting De opleiding onderbouwt dat de deelnemer voldaan heeft aan de voorwaarden voor het diploma of een certificaat.
(A2b. Werkklimaat) (A2c. Intercultureel klimaat)	
A2a. Activering cursisten	

Keurmerk norm 3 Resultaten van de afgeronde en beëindigde trajecten, cursussen of contracten: normen slagingspercentages	
Keurmerk norm 1 Algemene indicatoren: Kwaliteit van de organisatie en Waarborgen kwaliteit van personeel	SKA1. Visie, ambities en doelen De opleiding heeft een gedragen visie op goed onderwijs, heeft daarvoor ambities en doelen en stuurt op het behalen daarvan.
Keurmerk norm 1 Algemene indicatoren: Kwaliteit van de organisatie	
	SKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur De opleiding realiseert de doelen voor goed onderwijs, bevordert een kwaliteitscultuur, zorgt voor randvoorwaarden en stuurt, waar nodig, tussentijds bij.
	SKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog De opleiding evalueert en analyseert systematisch of zij de doelen realiseert en verantwoordt zich daarover. Ze stelt, wanneer nodig, het beleid bij en betreft interne en externe belanghebbenden in een goed functionerende dialoog.

Blik op Werk	Inspectie van het Onderwijs
A. Didactiek	
A1. Doelgerichtheid van het taalonderwijs	<i>De indicatoren van 'Doelgerichtheid van het onderwijs' zijn vergelijkbaar met delen van OP1 en OP3. Bij OP1 ligt de nadruk op het lesprogramma zoals dat is ingericht; bij OP3 ligt de nadruk op de feitelijke kwaliteit die docenten leveren in en rondom de lessen.</i>
A1a. Lesdoel in relatie tot leertraject	OP1. Onderwijsprogramma OP3. Pedagogisch-didactisch handelen
A1b. Materiaalgebruik	OP1. Aanbod OP3. Pedagogisch-didactisch handelen
A1c. Praktijkgericht leren in de les	OP1. Aanbod OP3. Pedagogisch-didactisch handelen
A1d. Praktijkgericht leren buiten de les	OP1. Onderwijsprogramma OP3. Pedagogisch-didactisch handelen
A2. Pedagogische competenties	
A2a. Activering cursisten	OP3. Pedagogisch-didactisch handelen
A2b. Werkklimaat	OP3. Pedagogisch-didactisch handelen
A2c. Intercultureel klimaat	(OP1. Aanbod)

	(OP3. Pedagogisch-didactisch handelen) <i>Intercultureel klimaat komt niet expliciet aan de orde.</i>
A3. Algemene didactische competenties	
A3a. Structuur	OP3. Pedagogisch-didactisch handelen
A3b. Time management	OP3. Pedagogisch-didactisch handelen
A3c. Instructie	OP3. Pedagogisch-didactisch handelen
A3d. Werkvormen	OP3. Pedagogisch-didactisch handelen
A3e. Maatwerk en differentiatie	OP3. Pedagogisch-didactisch handelen
A3f. Sturing	OP3. Pedagogisch-didactisch handelen
A3g. Feedback	OP3. Pedagogisch-didactisch handelen
A4. Vakspecifieke didactische competentie	<i>De vakspecifieke didactische competentie komt niet expliciet aan de orde in het waarderingskader. Maar door de gekozen werkwijze ziet de inspecteur docenten wel bij zoveel mogelijk verschillende deelvaardigheden aan het werk. Dit maakt dus impliciet deel uit van OP1 en OP3.</i>
A4a. Lezen	
A4b. Luisteren	
A4c. Spreken	
A4d. Schrijven	
A4e. Woordenschat	
A4f. Uitspraak	
A4g. Grammatica en vorm	
B. Cursistbegeleiding	
B1. Intake	
B1a. Procedure	OP2 Ontwikkeling en begeleiding
B1b. Inhoud intake	OP2 Ontwikkeling en begeleiding
B1c. Aanbod	OP2 Ontwikkeling en begeleiding
B1d. Informatie voor cursisten	OP2. Ontwikkeling en begeleiding
B2. Begeleiding	
B2a. Begeleiders	OP2. Ontwikkeling en begeleiding

B2b. Voortgangbewaking	OP2. Ontwikkeling en begeleiding
B2c. Examen voorbereiding en planning	OP1. Aanbod
Kwaliteitsmonitoring	SKA1, SKA2 en SKA3